

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, 5. marca 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 26.

Dr. Rudolf Marn:

Tujskoprometna propaganda.

Najprej si moramo biti na jasnem, da mora imeti kraj, za katerega delamo propagando, vse predpogoje za udobno bivanje tujcev in letoviščarjev. Potem je šele treba zastaviti s propagando, ki pa mora biti dobro premišljena in sistematična, da kaj izda. Propaganda namreč stane silne novce in navadno se dogodi, da je čez polovico — lahko rečemo do dve tretjini — v to porabljenega novca proč vrženega.

Prvi pogoj za dobro reklamo je, da mora biti resnična. V tem oziru se veliko greši, ker se v prospektih ali inseratih pretirano hvali ali dotični kraj ali posamezni hotel, kar se bridko maščuje, ker tujec, ki se je s tako neresnično propagando privabil, ne le da ne pride več, ampak bo tudi ustno in v časopisih delal silno protireklamo, ki ni v škodo samo dotičnemu, ki je vršil neresnično reklamo, ampak celemu kraju ali celo pokrajini. Torej skrbno pazimo, da bo vsaka reklama odgovarjala dejstvu. Pri tem opozarjam, da je izdalo ministristvo za trgovino in industrijo razpis, da se mora vsak prospekt ali letak za propagando tujskega prometa predložiti banški upravi, da ga odobri baš v pogledu resničnosti navedb. Ta razpis so sreska načelstva objavila vsem občinam, torej mora zanj vsakdo vedeti. Kljub temu ponovno opozarjam nanj, ker se povsod ne izvršuje in se prav lahko zgodi, da bo banska uprava confiscirala celo naklado neodobrenih prospektov.

Na kak način naj se vrši reklama? Plakate, prospekte in letake, bodisi za posamezne kraje ali za celo pokrajino, naj izdajajo ali občine ali tujskoprometna društva ali Zveze za tujski promet. Predvsem je v to poklicana Zveza za tujski promet v Sloveniji, ki ima po 25-letnem delovanju najbogatejše izkušnje in največjo prakso v tem pogledu. Tudi banska uprava in tujskoprometni svet prepuščata propagando tej Zvezi. S tem seveda ni rečeno, da mora Zveza z lastnimi sredstvi vršiti propagando, ampak ona naj sestavi in izda plakate, prospekte in drug reklamni material z denarno podporo poklicanih faktorjev. Bodimo veseli, da imamo v naši banovini tako izkušeno organizacijo.

Potem pridejo prospekti in letaki posameznih tujskoprometnih interesentov. Za te velja, kar sem že omenil, da so resnični in da se dajejo v odobritev banški upravi. Svetoval bi, da se dajo poprej še v pregled Zvezi za tujski promet.

Kot zadnja in deloma najdražja, obenem včasih najmanj uspešna je časopisna reklama. Takoj po končani sezoni in skozi celo zimo se vsuje v letoviške kraje cel roj agentov, ki dobirajo inserate za časopise, revije in tako dalje. Ubogi hotelirji in lastniki penzionov, pa tudi župani in ravnatelji se pričakajo z njimi, izgubljajo mnogo časa, a končno se dajo od sladkih besed pregovoriti in naročijo reklamo, samo da se odkrižajo agenta. Pri tem ne vprašajo, ali je list razširjen v onih krogih, ki prihajajo v naša letovišča, ali pride njih inserat na tako mesto, da bo viden in imel uspeh, ne, samo plačajo velik znesek, ki je navadno v vodo vržen. Gospoda, ravno časopisna reklama mora biti v naši banovini organizirana

in se vršiti sistematično, da bo imela uspeh. Zveza za tujski promet v Ljubljani se že par let trudi, da to doseže in da sama vrši časopisno reklamo za vsa letovišča v banovini, a žal do danes se ji to še ni posrečilo. Zveza gre s stališča: 1. da se vrši reklama le v onih listih in revijah, ki se od njih pričakuje gotov uspeh. Ker ima pregled vseh takih časopisov in tudi obširne zveze z onim inozemstvom, ki pride za naš tujski promet v poštev, ji je lahko to ugotoviti. Seveda mora pri tem vpoštevati tudi želje posameznikov, ki hočejo v gotovih listih imeti reklamo. 2. Skupna reklama v večjem obsegu n. pr. na več straneh, na eni strani ali na polovici strani ima vendar večji učinek, da opozori čitatelje nase, kot pa majhen inseratek posameznika v kakem kotu časopisa, ki ga čitatelj navadno prezre. 3. Zveza dobi od časopisov provizijo, ki jo vso zopet porabi za reklamo, bodisi da naroči za to večji inserat ali da z dobljeno provizijo priobči reklamo še v kakem drugem časopisu. 4. Pred skupno reklamo — recimo vseh hotelirjev in penzionov enega kraja — priobči opis kraja in njegovih znamenitosti in opremi opis s slikami, ker ima na razpolago klišee. S tem veliko bolj privabi zanimanje čitateljev za reklamo, kakor če je reklama brez opisa. 5. S skupno reklamo prihrani tujsko-prometnim interesentom mnogo časa in jeze, ker se vsakdo lahko odkriža agentov s tem, da jih napoti na Zvezo.

Pri časopisni reklamni sem se malo dalj zamudil, ker sem hotel poudariti velikansko korist skupne reklame baš za posameznika in apelirati na g. člane t. p. zbora, ki so odločilni v enem ali drugem kraju, da se brez vsakega pomisleka pridružijo akciji Zveze za tujski promet.

H koncu opozarjam še na eno reklamo, to so krajevni spominki, ki jih tujci in letoviščarji radi kupujejo za spomin. So to različni porabni in neporabni predmeti, ki so na njih slike dotičnega kraja. Lepe stvari so leseni predmeti z vžganimi slikami in besedilom. Pri tem opozarjam na eno: karkoli je mogoče doma napraviti, ne naročajte v inozemstvu! Banske uprava hoče baš za lesene predmete domače obrti uvesti tozadevne tečaje in odpošlje v ta namen dva učitelja, ki sta že izkušena v teh rezbarijah, v inozemstvo na poučno potovanje.

Jako dobra reklama so tudi razglednice, albumi in celo jedilni listi s slikami. Pogoj je, da so te stvari okusne in ne kričeče, zato je bolje, če slike niso umetniške, da se prodajajo le fotografije.

Pri tem referatu sem se omejil na reklamo, ki jo izvršujejo posamezniki ali tujskoprometna društva; v ono veliko reklamo, ki jo izvršujejo centralne organizacije v inozemstvu, se nisem spuščal.

PODALJŠANJE TARIFNIH UGODNOSTI ZA IZVOZ ŽITA.

Prometno ministristvo je podaljšalo ugodnosti tarife za izvoz pšenice, rži in ječmena (veljavne od 1. decembra 1930) in tarife za izvoz koruze (veljavne od 16. februarja 1931) do konca junija t. l.

Za pobijanje nedopustnega poslovanja konsumov.

Trgovska zbornica v Beogradu je poslala vsem zbornicam v državi naslednjo okrožnico:

»Ministrstvo financ, oddelek za davke, je z aktom št. 6125 od 23. II. 1931 sporočilo trgovski zbornici v Beogradu, da je bilo z razpisom št. 13.377 od 28. II. 1930* finančnim direktijam naročeno, na kateri način naj se konstatira, ali katera nabavljalna konsumna zadruga prodaja blago tudi nečlanom. V razpisu je direktijam naročeno, da naj od vseh zadrug take vrste zahtevajo, da v zakonitem roku poleg bilance o prošlem poslovnem letu predložijo tudi podatke o polnopravnih zadrugarjih, o obsegu in vrednosti nabavljanih poslov s potrdilom, da je celokupno poslovanje izvršeno samo z zadrugarji. Ako se ugotovi, da zadruga ne vršijo svojih poslov samo s svojimi člani, jih mora direktija podvreči plačanju davka za družbe po čl. 74.—88. zakona o neposrednih davkih. Direktija bo v vsakem sumljivem primeru izvršila pregled knjig teh zadrug v zmislu čl. 85. zak. o neposrednih davkih, pri čemer mora posvetiti

* Razpis smo svoječasnno priobčili v »Trgovskem listu«.

posebno pozornost knjigi zadrugarjev in številu oseb, s katerimi se je izvršil posel, in če so te osebe člani zadruge in po rezultatu bo postopala v zadevi po zakonu.

Kakor se iz gornjega vidi, morajo vršiti kontrolo in pregled knjig finančne direktije po uradni dolžnosti in po predpisih zakona o neposrednih davkih, morajo pa kontrolo izvršiti tudi na pritožbo zasebnih oseb. Take pritožbe je predložiti pristojni finančni direktiji s pismenimi dokazi ali navedbo oseb-nečlanov, s katerimi je zadruga izvršila gotov posel.

Za vse nabavljalne in konsumne zadruge, kakor tudi družbe, ki so dolžne javno polagati račune, plačajo davek po čl. 74.—88., ako se ugotovi, da ne izpolnjujejo pogojev po točki 7. čl. 76. zakona o neposrednih davkih, in po čl. 80. istega zakona se določijo davek na podlagi bilance, sestavljene za prejšlo poslovno leto pred davčnim letom. Vsled tega se ne more ugoditi zahtevi zbornice, da se s takimi zadrugami že od momenta, ko se ugotovi, da prodajajo tudi nezadrugarjem, postopa kot z običajnimi trgovskimi obrati in da se kot take takoj podvrže plačanju davka.

Razmerje med vrednostjo dinarja in indeksom cen.

Letno poročilo upravnega odbora Narodne banke pravi, da je vrednost dinarja danes že popolnoma stabiliziran na 9.125—9.13 švicarskih frankov za 100 Din. Tekom celega leta ni vrednost dinarja prav nič padla, da celo nekoliko porastla je napram švicarskem franku. Povprečni kurz za 1. 1930. znaša 9.1273, med tem ko je za 1. 1929 znašal 9.1266.

Pa tudi napram drugim valutam je kupna moč dinarja ostala stabilna in ker je bila vrednost teh stabilna napram vrednosti zlata, je tako tudi vrednost dinarja ostala stabilna napram vrednosti zlata. Teoretična pariteta dinarja napram zlatu znaša 26.5 milijonov čistega zlata.

Pripomniti pa je treba, da je kupna moč dinarja tekom leta celo narastla za kakih 14%, za toliko je namreč padel splošni indeks cen Narodne

banke, ki je znašal začetkom leta 100.6, koncem pa 86.6. To povečanje kupne moči pa ni mogoče posledica povečanja kupne moči dinarja kot takega, ampak le povečanje kupne moči zlata, na katero vrednost pa je naš dinar kot stabilna valuta vezan.

Kakor po drugih državah, tako so tudi pri nas cene blagu padle. Tako je n. pr. znašal začetkom leta indeks cen 93.6, do avgusta je padel na 87.7, v septembru je padel na 82.8 in do konca leta na 78. To je tudi najnižja točka, katero so naše cene dosegle po stabilizaciji dinarja. Največji padec zaznamujejo cene žitnih proizvodov (za približno 30 točk) med tem ko je bil padec cen živinskih proizvodov znatno manjši (11 točk). Cene industrijskih proizvodov so padle od 92.6 na 80.3 in le cene mineralnih produktov so porastle od 84.4 na 88.2.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA.

Dne 28. februarja se je vršila bilančna seja upravnega sveta našega najstarejšega in največjega bančnega zavoda za leto 1930. Od upravnega sveta odobrena bilanca zavoda izkazuje v vseh panogah poslovanja razveseljiv napredek, zlasti pa znatno naraščanje vlog. Vloge na knjizice so se povišale za 20 milijonov na 166 milijonov, vezane vloge na tekočem računu za 21 na 161 milijonov Din, ostali upniki pa za preko 32 na 184 milijonov Din. Skupna bilančna številka se je dvignila od 571 na 653 milijonov, skupni promet pa je večji za celih 6 milijard in presega 46 milijard Din. Upravni svet je sklenil, predlagati običnemu zboru, ki se bo vršil 21. marca t. l., iz čistega dobička, ki znaša 5 milijonov 421.828'85, izplačilo 6% dividende v iznosu 9 Din na delnico (kakor lani), dotirati rezerve z 1.267.815'62 Din in pokojninski fond s 500.000 Din ter prenesti ostanek, po odbitku statutarnih taktijem upravi in nadzorstvu in pogodbene renumeracije uradništvu, na novi račun.

UVOZ KARBOKRIMPE CARINE PROST.

Na osnovi čl. 15. predloga o splošnih carinskih tarifah je minister za finance v soglasju s predsednikom ministrskega sveta sklenil, da se ne bo plačevala uvozna carina za preparat karbokrimp, ki služi za škropljenje sadja proti ušem. Pločevinasti zavoji, v katerih se karbokrimp uvaža, se morajo smatrati kot priznani zavoji v zmislu čl. 10. pravilnika o carinah.

PRODUKCIJA IN IZVOZ.

Dunajski »Börsenkurier« priobčuje statistiko, po kateri je Jugoslavija s 37 odstotki svoje skupne produkcije navezana na izvoz, Romunija z 28, Avstrija s 36, Nemčija s 47, Češkoslovaška s 34, Francija s 24, Anglija s 25, Švedska z 29, Švica z 39, Norveška z 38, Danska z 51, Ogrska s 64.6, Finska s 46, Holandska s 34 odstotki.

OTVORITEV BAKARKE ŽELEZNICE.

Kakor je provizorično določeno, bo otvorena nova železniška proga Bakar-kolodvor — Bakar-luka meseca maja.

Dr. Cvetko Gregorič:

Potreba zaščite industrije pri nas.

II.

Kakšno je razpoloženje pri nas v pogledu industrije?

Na 8. rednem kongresu gospodarskih zbornic in organizacij dne 13. in 14. septembra 1930 je imel minister trgovine in industrije g. Juraj Demetrovič značilen govor, kateremu morajo posvetiti polno pozornost vsi naši merodajni činitelji in celo naše gospodarstvo.

V kratkih markantnih potezah je g. Demetrovič označil položaj našega gospodarstva napram gospodarski politiki zapadnih industrijskih držav in napore, s katerimi se bori naša država in vzhodne evropske agrarne države, da bi ublažile krizo svojega poljedelstva.

Ob tej priliki je g. minister posebno podčrtal, da nam je industrija absolutno potrebna iz sledečih razlogov:

1. Od našega uvoza gre pretežni del (preko 70%) na finalne produkte, dočim izvažamo v glavnem samo sirovine.

2. Z industrijo dosegamo povečano potrošnja naših agrarnih proizvodov v državi sami, ki se na svetovnih trgih vedno težje prodajajo in tudi tam nimajo prave cene. Ker se nimamo potrebne standardizacije agrarnih produktov, obstoja tam večja nujnost, da blago slabše kvalitete potrošimo doma in da izvažamo samo boljše blago.

3. Industrija nam je potrebna za zaposlitev delovnih moči in to tembolj, ker se države, kamor so se naši ljudje izseljevali, vedno bolj zapirajo dotoku naših ljudi.

Navzlic temu, je rekel g. Demetrovič, obstoja v naši državi antiindustrialna mentaliteta, kakor tudi mentaliteta, da vse to, kar sami izdelujemo, ni nič vredno, dočim se pripisuje blagu, ki se uvaža, večjo vrednost.

Take mentalitete se moramo iznebiti.

Ako na mednarodnih konferencah načenjamo vprašanje preferencialnega obravnavanja naših poljedelskih pridelkov od strani tujcev, moramo mi sami dajati prednost domačim pridelkom, moramo predvsem sami zahtevati to, kar doma pridelujemo in izdelujemo, ne pa tujih izdelkov.

V zvezi s tendencami tuje industrije, da vsaj z dumpingom plasira svoje izdelke v naši državi, je rekel g. minister, da se mora na vsak način ohraniti naša industrija, ki pa ne sme v vsakem slučaju šele preišljevati, ali naj docela izkoristi carinsko zaščito in s tem tudi itak slabo konzumno moč našega naroda. Oziraje se na neuspeh mednarodnih konferenc za znižanje carinskih barrier in za carinsko premirje ter na izigravanje trgovinskih pogodb in klavzul najvedejih ugodnosti, je rekel g. Demetrovič, da moramo tudi mi preokreniti svojo dosedaj liberalno trgovinsko politiko in se ravnati po načelu: dam ti toliko, kolikor ti meni daš.

Te izjave člana kraljevske vlade ministra trgovine in industrije g. Demetroviča priobčujemo in podčrtavamo, ker so po svojem bistvu program.

G. Demetrovič je omenjal antiindustrialno mentaliteto, ki žal pri nas obstoja.

To industriji neprijazno mentaliteto čuti naša industrija, lahko se reče, vsak dan in ob raznih prilikah.

Vsi se na primer še spominjamo, kako so presenetile izjave na konferenci v Sinaji, po katerih je naša država pripravljena, da za olajšanje izvoza preišča naših poljedelskih pridelkov žrtvuje celo »neautohtono« industrijo razen one, ki jo rabi za narodno obrambo. Ob tej priliki pa se ni pojasnilo, katera industrija smatrajo za autohtono, odnosno potrebno za narodno obrambo. Take izjave vznemirjajo gospodarske kroge in vzbujajo negotovost in nezaupanje, kar ogromno škoduje gospodarskemu delu in razvoju.

Mučen vtis, katerega so napravile te izjave o žrtvovanju in opustitvi gotovih panog naše industrije, je paraliziral in popravil s pojnejšimi izjavami g. Demetrovič, ki je kategorično izjavil, »da ne gre pod nikakim pogojem za žrtvovanje katerekoli industrijske države ali katerekoli panoge industrije, niti za žrtvovanje kakršnegakoli gospodarskega udejstvovanja. Razume se, da se v Sinaji ni sklepalo o žrtvovanju katerekoli industrije v eni ali drugi obeh držav. Tako v Jugoslaviji kakor v Romuniji je potrebna industrija, predvsem v interesu gospodarstva, da čim bolj okrepi konzumno moč svojih narodov, pa tudi da zaposli prevešek svojih delavnih moči. V tem pogledu daje morebitna carinska unija večjo možnost za razvoj. Vendar pa mora biti pri tem odločilno edino vprašanje, kako naj zadostimo svojim interesom: ali v večji meri s povoljnimi aranžmani z industrijskimi državami, kakor želimo, ali pa z razvojem naših proizvodnih moči v smeri hitrejšje industrializacije. No, v vsakem primeru bomo izkušali ohraniti to, kar imamo.

Značilna je tudi izjava ministra kmetijstva g. dr. Šibenika: Pri urejanju odnosov napram industrijskim državam, a v prvi vrsti napram Češkoslovaški, moramo imeti pred očmi naše skupne interese, kolikor poljedelske toliko tudi industrijske. V tem oziru moramo pri zamenjavi agrarno-industrijskega preveška iskati pot in način, da se ne ogroža industrija niti naše države, niti Romunije.

Pri tem je treba pravilno oceniti vrednost poljedelstva napram industriji. Obveljati mora načelo, da zasluzi zaščito samo ona panoga industrije, če tudi z gotovimi žrtvami, ki daje možnost, v doglednem času z uspehom tekmovati z inozemsko industrijo.

V splošnem ne moremo razumeti, kako so bile možne za industrijo ne-

povoljne izjave, katere sem uvodoma navedel, če je sam g. dr. Voja Marinković, naš ugledni minister zunanjih del in inicijator sinajske konference, glede te konference sam izjavil, da po njegovem mnenju moramo paralelno s poljedelstvom pospeševati tudi industrijo, da bi v državi sami s povečanim številom industrijskega delavstva ustvarili čim jačjega konzumenta za naše agrarne produkte, kojih izvoza se se vedno bolj ovira.

Izjave članov kraljevske vlade o potrebi industrije za našo državo so jako značilne. Treba je, da se čimbolj razširijo, da se tako prepreči industriji neprijazna mentaliteta, ki bi mogla postati za našo državo usodna in povzročiti nenadomestljivo škodo našemu gospodarskemu razvoju.

Industriji neprijazna mentaliteta je opasna radi tega, ker preprečuje objektivno razmotrivanje vprašanja in objektivne sklepe. V časopisju, na javnih predavanjih, v elaboratih, katere predlagajo pristojnim mestom, navajajo naši industriji neprijazne osebe o industriji in njenem položaju v organizmu našega gospodarstva docela netočne in pogrešne podatke, iz katerih izvajajo tudi pogrešne sklepe. Pri tem je pa to tako previdno urejeno in izvedeno, da more dovesti v zmotu tudi onega, ki se prizadeva, ugotoviti objektivnost in resnico. O najvažnejših problemih našega naroda se govori in tudi piše brez potrebne raziskovanja in proučavanja stvari. Celotno oblastni organi pogosto uveljavljajo odločbe in predpise, ki ovirajo industrijsko delo in razvoj, in pogosto se opaža celo disharmonija v gospodarski politiki posameznih resorov.

Vse tu navedene okolnosti dokazujejo nujno potrebo, da se uveljavi zakon o pospeševanju in zaščiti domače podjetnosti.

S takim zakonom bi se na eni strani neposredno daljšala in pospeševala domača podjetnost, posebno industrija, na drugi strani pa bi se jasno in odločno pokazala namera in volja, da se industrija pospešuje. S tem bi se preprečila industriji neprijazna mentaliteta, ki je tako škodljiva in opasna za naše gospodarstvo.

Otvoritev zračnega prometa v Jugoslaviji.

Letošnji zračni promet so hoteli otvoriti že 1. marca, a vsled vremenskih neprilik se bo to izvršilo pozneje, najbrž šele 1. aprila. Prve jugosl. zračne prometne proge Beograd—Zagreb—Gradec—Dunaj in Beograd—Skoplje—Solun so bile lani izpopolnjene z novimi programi Praga—Zagreb—Sušak in Beograd—Sarajevo—Podgorica. Nove črte so izkazale svojo rentabilnost; promet se je razvijal normalno in je dosegel deloma tudi polno frekvenco. Število potnikov na jugosl. zračnih prometnih črtah se je od leta 1928. dalje, ko je bil zračni promet v Jugoslaviji osnovan, več kot podvojilo. Leta 1928. je bilo prepeljanih 1322 oseb, dočim jih je bilo

leta 1930. več kot 3000. Za letošnje leto se pričakujejo še ugodnejši zračni ključki. Dalje hočejo tudi mrežo zračnega prometa zgostiti; omenja se zlasti takozvana obrežna črta, ki bo vezala Sušak s Splitom in Dubrovnikom in ki bo posebne važnosti zlasti v kopalni seziji. Za obratovanje jugoslovanskega zračnega prometa bodo nabavljena nova letala, med njimi najbrž tudi takozvane »amfibije«, opremljene z orodjem za start na kopnem in v vodi, kakor vidimo to danes že pri številnih prometnih letalih. — Glede bodočega aerodroma v Ljubljani smo v preteklih dneh mnogo brali.

Konkurzi in prisilne poravnave.

Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za mesec februar 1931. sledečo statistiko (številk v oklepaju se nanašajo na isto dobo preteklega leta):

1. Otvorjeni konkurzi: v Dravski banovini 10 (5), v Savski 7 (9), v Vrbaski — (1), v Primorski 1 (—), v Drinski 6 (7), v Zetski — (2), v Dunavski 11 (13), v Moravski 4 (9), v Vardarski 4 (8), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (6).

2. Otvorjene prisilne poravnave izven konkurza: v Dravski banovini 10, v Savski 7, v Vrbaski 1, v Primorski —, v Drinski 6, v Zetski 1, v Dunavski 20, v Moravski —, v Vardarski 1, Beograd, Zemun, Pančevo 1.

3. Odpravljeni konkurzi: v Dravski banovini 3 (3), v Savski 4 (6), v Vr-

baski — (—), v Primorski 3 (—), v Drinski 5 (8), v Zetski — (—), v Dunavski 13 (12), v Moravski 8 (4), v Vardarski 2 (5), Beograd, Zemun, Pančevo 7 (4).

4. Odpravljen prisilne poravnave izven konkurza: v Dravski banovini 2, v Savski 3, v Vrbaski —, v Primorski 1, v Drinski —, v Zetski —, v Dunavski 4, v Moravski —, v Vardarski —, Beograd, Zemun, Pančevo 5.

Ponudbe, povpraševanja

Tvrđka W. Ottevanger, Rotterdam, Beukelsweg 36-a, se zanima za zastopstvo naših tvrdk in tvornic, ki izdelujejo hišne potrebščine (predmete) iz najraznovrstnejše materije.

Po svetu

Prodaja lesa iz Jugoslavije v Grčijo gre tako dobro od rok, da morejo nekatere žage v Srbiji svojo kapaciteto polno izrabiti. Nekatere žage tožijo celo o pomanjkanju surovine.

Za izvoz koruze iz Jugoslavije v Italijo je po naredbi generalne železniške direkcije določena za dboo od 1. do 31. t. m. izjemna tarifa.

Londonska Zinc Corporation, ki razpolaga z obsežnimi rudniki cinka v Avstraliji, bo v sredi aprila obratovanje ustavila. To pomeni na leto 21.000 ton cinka manj.

Baker se je na londonskem trgu utrdil, prav tako svinec in cink, a cin je v ceni odnehal.

Češka banka bo razdelila zopet 5-odstotno dividendo ali 20 Kč.

Berlinski koncern Siemens-Hlske pravi v poročilu predsednika, da se bodo morali produkcijski stroški znižati v izmeri, o kateri danes še pojma nimamo.

Banque de Paris et des Pays-Bas razdeluje že zopet 20-odstotno dividendo to je 100 frankov, ob glavnici v znesku 300 milijonov frankov.

Zborovanje srednjeevropskih produktivnih borz, ki bi se bilo moralo vršiti te dni v Budimpešti, je preloženo za par tednov.

Eksport pšenice iz Kanade v dobi od 1. avgusta 1930 do 31. januarja 1931 je znašal 157 milijonov bušlov. Letos je bilo 31. januarja za eksport na razpolago še 244 mil. bušlov, to je za 44 mil. več kot lani ob istem času.

Mednarodna trgovina v pšenici in koruzi je danes popolnoma mirna. Potrebo kontinenta krije v prvi vrsti rusko blago, če pač v dotičnih deželah carina canj ni previsoka.

Wagons Lits so zaključili preteklo leto z dohodki 43,810.000 franekov, kar je 6,390.000 frankov manj kot leta 1929.

Prodajni kartel čsl. papirnic je svoje delovanje vsled rastoče izvenkartelne konkurence znatno ustavil, a ni likvidiral in hoče v ugodnejšem času organizacijo zopet oživiti.

Predsednik A. E. G. Bücher je glede gospodarskega položaja optimist in pravi, da je globinska točka depresije prekoračena. Družba razdeljuje 7odstotno dividendo (lani 9%).

Tekstilno borzo so otvorili v Bruslju; to je prvi poskus, da pridejo tekstilije vobče v borzni promet, od surovine do fabrikata. Organizacije raznih tekstilnih panog nameravajo ustanoviti specialne nakupne družbe, ki hočejo kriti svojo potrebo na borzi.

Bančna kriza v USA je omiljena, čeprav še ne premagana. V preteklem letu je ustavilo plačila 1345 bank in je 147 od njih pričelo v letošnjem januarju zopet poslovati.

Londonska družba cina (Tin Corporation) izkazuje za leto 1930. čist dobiček 274.000 funtov proti 137.000 funtom v letu 1929.; to je bilo kljub padajočim cenam omogočeno vsled cenene produkcije v Liberiji.

Nov prekop v Srednji Ameriki bodo zgradile USA. S tem se bo uresničil stari načrt gradbe preko jezera Nicaragua, ki datira še iz časov pred projektom Panamskega prekopa.

Ojačenje žitnih cen v Avstriji v mesecu februarju se je javilo tudi v veletržnih cenah. Padanje malotržnih cen je postalo počasnejše.

Ruski sladkor, ki so ga nedavno veliko prodali v Indijo, se je pojavil sedaj v ogromnih množinah tudi v baltskih obrobnih državah.

Zborovanje Mednarodne trg. zbornice, ki bi se bilo moralo vršiti v tekočem mesecu v Zenevi, je preloženo na nedoločen čas.

Konsorcij francoških bank je dovolil ogrskim državnim železnicam kredit v znesku 30 milijonov frankov. Porabile ga bodo v investicijske namene.

Vsled krize na demantnem trgu se pripravila v Južni Afriki velika omejitvev produkcije in hočejo v nekaterih obratih delo sploh ustaviti.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški znaša po zadnjem izkazu Čsl. Narodne banke 6.570 milijonov Kč in je bil krit v zlatu in devizah z 48-7%.

Aktualne obrtniške zahteve.

Obrtna zadruga oblačilnih strok v Ormožu je na svojem letnem združenem zboru dne 9. februarja 1931 po tozadavnih referatih soglasno sklenila naslednje

resolucije:

I.

Obrtništvo odločno nasprotuje poskusom inozemskih tovarov oblačilnih strok, razširiti delovanje na našo državo, ker bi na ta način na ljubo inozemskega kapitala prišli stotisoči domačega rokodelstva ob svojo samostojnost in zaslužek. Posebno velja to glede znane tvornice čevljev Ba'ta, katera ima za bližnjo bodočnost v načrtu ustanovitev večjega števila velikih čevljarških delavnic v Jugoslaviji, kar bi pomenilo popolno upropačenje našega strokovno neoporečnega, pa že itak nezadostno zaposlenega domačega čevljarškega rokodelstva.

II.

Sedanja občutna gospodarska kriza mnogim obrtnikom zaradi prepričlega zasluzka onemogoča plačevanje visokih državnih davkov in samoupravnih doliad, ker ta bremena ogrožajo najpriprostejšo prehrano in zdravje obrtnikov in njihovih družin. Zadrugni zbor prosí vse merodajne činitele, da uvidijo bedni položaj rokodelstva in storijo vse, kar je mogoče:

1. da se neki najmanjši dohodek iz obrta n. pr. znesek 6000 Din oprosti plačila pridobnine;
2. da se podeželsko obrtništvo sploh odveže dolžnosti predlaganja pridobninskih prijav.

III.

Z ozirom na načrt novega zakona o socialnem zavarovanju opozarja združni zbor, da bi se po tem načrtu zavarovalni prispevki tako za delodajalce kakor za delojemalce več kakor podvojili in bi postali neznošnjivi posebno za rokodelce, od katerih imajo mnogi manj dohodka kakor njihovi delavci in so za svojo osebo povsem nezasiurani za primere bolezní, nezgod, brezposelnosti ali smrti.

Obrtništvo bo pa pozdravilo vsako spremembo zakona o zavarovanju delavcev, s katero se zboljša socialni položaj delavstva brez zvišanja prispevkov. To bi se posebno lahko doseglo na ta način, da se opusti sedanja dragocena, pa nepotrebna institucija osrednjega urada za zavarovanje delavcev in prizna okrožnim uradom, ki itak dejansko vršijo posle vseh vrst delavskega zavarovanja, popolna avtonomija.

Obrtništvo se izreka odločno zoper spremembo zakona, kakršna je nameravana s sedanjim osnutkom.

Zadrugni zbor odkrito pozdravlja poročilo, da bo skoro uveden nov, enoten obrtni zakon. Z ozirom na zadnji načrt zakona pa prosí:

1. da se zakonito predpiše absolutna obveznost članstva v udruženjih za vse osebe, ki v naši državi izvršujejo kakršenkoli obrt;
2. da se z zakonom predvidi obvezno združevanje obrtnih udruženj v zvezah, kadar se za ustanovitev take zveze v gotovem okolišju izjavi 10 udruženj;
3. da zakon predpiše obvezno zavarovanje vseh obrtnikov za primere nezgod, onemoglosti in smrti in vršitev teh poslov poveri zveznim organizacijam, kjer takih ni, pa pristojnim zbornicam za trgovino, obrt in industrijo.

Kreditna politika Narodne banke v poslovnem letu 1930.

Iz letnega poročila upravnega odbora Narodne banke za poslovno leto 1930 posnemamo sledeče:

V preteklem letu je posvetila bančna uprava posebno pažnjo načinu kreditiranja, zato je odločila, da se morajo vsi odobreni krediti revidirati. Že aprila preteklega leta se je skušalo uvesti delno svobodno eskontiranje menic brez predhodne odobritve kredita. V seji upravnega odbora dne 11. aprila je bilo sklenjeno, da eskontni odbori pri vseh podružnicah NB lahko odobravajo eskont menic in to neglede na to, ali interesiranec uživa kredit, odobren s strani bančne uprave ali ne. Delni eskont menic brez predhodnega odobrenja kredita je začasna prehodna mera, katera naj pripravi pot dosedanjemu načinu kreditiranja po takozvanem sistemu kontingentiranja kredita.

Naloga NB je tudi, da upliva na novčani obtok v državi in na vrednost denarja. Med tem ko je pred vojno včasih prišlo celo do ustavitve eskonta, kar je smatrala NB v izvrševanju omenjenih nalog potrebno, se pa to po vojni še ni dogodilo, dasi je banka bila večkrat prisiljena, da ustavi odobravanje kredita.

Maja 1927 je banka sklenila, da zniža eskontno mero od 6 na 5%, a lombardno od 8 na 7%. To pa je NB izvršila zato, ker je mnenja, da mora vedno prilagoditi obrestno mero prilikam, ki jih zahtevajo domača, kakor tudi inozemska novčana tržišča.

Tekom 1930. 1. je privatna obrestna mera še nadalje padala in danes je že mogoče dobiti menični kredit na obrestno mero po 7½%. Isti pojav opažamo tudi v drugih državah.

Znižanje obrestne mere za lombard se je izvršilo z namero, da se pojača efektni trg in zlasti, da se nudijo ugodnejši pogoji za plasiranje denarja denarnih zavodov v državne obveznice. Iz istega razloga se je povišalo že prej določeno vsoto na 450 milj. Din, katero vsoto naj se uporabi za lombardiranje državnih obveznic.

Pripomniti je tudi treba, da se je znižala obrestna mera tudi za vloge, ki znaša danes 5—7% pri velikih zavodih z ozirom na to, da je vloga vezana ali ne. V tem smislu je bil tudi poslan poziv na vse bančne zavode, katere se pozivlja, da naj ne zahtevajo pretirane obrestne mere, zlasti ne od ekonomsko slabih dolžnikov.

Kar se denarnih tržišč tiče, stoji NB na stališču, da je treba delati na tem, da se ustvarijo v državi veliki denarni zavodi, ki bi imeli svoje podružnice, ker le na ta način bi bilo mogoče odpraviti pobiranje visokih obresti s strani denarnih zavodov po malih krajih.

V naši državi imamo 637 zavodov, od katerih 627 je imelo koncem 1. 1929 vplačanih 2.192,8 milj. Din kapitala, hranilne vloge in vloge na tek račun so znašale 9.344,2 milj. Din, torej za 933,4 milj. Din več kot 1. 1928., a fondi so znašali 759,0 milj. Din. Ti zavodi imajo približno 272 podružnic. Narodna banka bo i v bodoče delala na tem, da se zmanjša število bančnih zavodov in da se manjši zavodi fuzionirajo z večjimi.

Kreditno poslovanje NB v 1. 1930. je bilo sledeče:

Dne 31. decembra 1930 je bilo odobreno trgovini in industriji vsega skupaj rednih kreditov v iznosu 2.069,7 milj. Din, v primeri z 1. 1929. za 484,3 milj. Din več. Ta kredit je bil razdeljen na 3787 interesentov. Tekom 1. 1930. je bilo ukinjenih iz raznih vzrokov 360 kreditov v iznosu 52,7 milj. Din in zmanjšan 131 firmam kredit za vsoto 5,7 milj. Din.

Sezonskih kreditov je bilo odobrenih 386,4 milj. Din, a izkoriščenih je bilo na dan 31. decembra 1930. 1. za vsoto 188,9 milj. Din.

Eskontiranih je bilo 155.885 menic v iznosu 6.587,7 milj. Din, t. j. za 659,3 milj. Din manj nego v 1. 1929. Od vseh v eskont predloženih menic je bilo iz raznih vzrokov odbitih 3030 menic za vsoto 90.509,925 Din. Povprečen rok za eskontirane menice je znašal 75 in 76 dni.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

* Posebno poročilo trgovskega lista *

Devizno tržišče.

Tendence čvrsta.

Vkljub ultimatu je bila devizna kupčija na ljubljanski borzi v minulem tednu dokaj živahna in je skupni tedenski promet z Din 16.790.890,27 celo znatno presegele promet predzadnjega tedna.

Celokupni promet v mesecu februarju t. l. znaša 63.894 milij. Din in je za preko pet milijonov večji od lanskega v tem času.

Iz sledečih prometnih števil: dne 23. februarja Din 2.496.008,20 Newyork - Berlin, 24. februarja Din 6.313.171,26 Pariz - Curih, 25. febr. Din 2.966.330,21 Newyork - Wien, 26. februarja Din 1.170.118,89 Curih - London, 27. febr. Din 3.845.261,71 Curih - Praga je razvidno, da je bil na torkovem borznem sestanku zaključen največji, na petkovem pa najmanjši dnevni promet v pretečenem tednu in da so na borznih dnevih prevladovali zaključki v Curihu, Newyorku, Parizu, Londonu, Dunaju ter v Pragi.

Tekom prejšnjega tedna je bilo ponudeno in zaključeno v celem za 4.233 milijonov dinarjev privatnega blaga in sicer največ Italije (1 milijon 130 tisoč Din), Londona (1 milijon 127 tisoč Din) ter Curiha (1 milijon 118 tisoč Din), dočim je vse ostale zaključke od preko dvanajst in pol milijonov dinarjev omogočila s potrebno intervencijo Narodna banka, ki je dala tokrat izjemoma velike zaključke Pariza (3.566 milij. Din) in Prage (2.399 milij. Din), nekaj manje Dunaja (1.995 milij. Din), Newyorka

(1.759 milij. Din), Curiha 1.666 milij. Din) ter končno Berlina (1.109 milij. Din), poleg tega je bilo zaključeno v zadnjem tednu še Budimpešte za 0.133 milij. Din.

Devizna tečajnica kaže močno spremenjeno sliko, ker so razen Curiha, ki je bil trgovan na dosedanji bazi 1095/90, znatno učvrstile tečaje vse devize, beležene na tukajšnji borzi. Izvzemši večjih ali manjših oscilacij, ki so jih začrtali predvsem tečaji Bruslja, Dunaja, Londona, Newyorka in Trsta, so bile tekom pretečenega tedna dosežene sledeče tečajne razlike (navajamo tečaje od 23. in 27. m. m.): Amsterdam 22-8075 do 22-83, Berlin 13-51 — 13-5275, Bruselj 7-9244 — 7-9343, Budimpešta 9-9096 do 9-9178, Dunaj 7-9869 — 7-9913, London 276-07 — 276-50, Newyork 56-74 do 56-815, Pariz 222-88 — 223-09, Praga 168-33 — 168-41 in končno Trst 297-40 do 297-90.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Tendence mlačna — brez zaključkov.

Večina efektnih tečajev je ostala tudi v minulem tednu nespremenjena razen Tvornice za dušik d. d., Ruše, ki beleži od 27. m. m. 220— za denar. Od 25. m. m. dalje ne beležijo več delnice »Split« anon. dr. za cement Portland v Splitu, medtem ko so bile skoraj ves pretečeni teden notice za blago v 8% Blairovem posojilu 92—, v 7% pa 82—.

Lesno tržišče.

Tendence slaba.

Pričetek pomladanske seziye v lesni trgovini žal noče pokazati težko pričakovanega izboljšanja situacije.

Pač se že pojavljajo pri nas osebno italijanski trgovci, kateri se pa interesirajo le za manjše količine in ne povprašujejo za blago pri naših trgovcih, oziroma industrijah, temveč obiskujejo male producente in kmete po deželi. Na ta način škodujejo trgovini v dvojni mери. Prvič, ker kvarijo ceno v inozemstvu, kajti potem hoče imeti vsak tako ceno, po kateri so oni sami kupili, in drugič, ker mislijo naši producenti, da se bodo inozemski obiski dnevno ponavljali, zadržujejo produkt napram domačim trgovcem. To vse pa dovede do posledice, da se že itak slabe cene še bolj krečijo in je pri tem oškodovana produkcija sama in trgovina. V momentih, ko je nekoliko upanja, da se bodo kakšne partije lesa odprodale, se posebno vidi, kako slabe posledice ima neorganiziranost lesne trgovine.

Povpraševanje je po suhi rezani bukovini, a so cene tako nizke, da se trgovci, ki je držal bukovne plohe celo leto ali več na sušilu, ne more z njimi sprizniti.

V mehkem lesu se išče stavbeni les po naročilih, deske ter madrijeri, a do zaključkov pride le malo, ker kupijo interesentje le ono, kar se sproti potrebuje, medtem ko se za kakšno večje nabave še ne morejo odločiti.

Pretečeni teden je bilo zaključeno: 1 vagon škoret, 1 vagon anten in 3 vagone oglja.

POVPRAŠEVANJA.

Rezana jelovina: 200 kom. 5/22 cm, dolž. 5-60 m; 100 kom. 5/22 cm, dolž. 5-65 m; 20 kom. 12/16 cm, dolž. 6 m; letve 24/48 mm, dolžina 4 m, 3000 tek. m. — Franko meja.

1 vagon naravne bukovine, neobrobene, samo 1.—II. kvalitete, suho, od 2 m naprej, 27, 38, 70 (večina 70). — Franko meja Postojna tranzit.

Tramni merkantilni: 400 kom. 3/8, 4 in 5 m; 300 kom. 4/5, 6 m; 800 kom. 5/6, 4 m. Cene franko meja Postojna.

Jelove letve: 25 m³ 38/48 mm, 6 m³ 24/38 mm, dolžina 4 m. — Dobava takojšnja. — Franko meja Postojna.

Lipovi plohi za eksport za Grčijo, 60, 80, 100 mm debeline. — Franko grška meja Djevdjelije tranzit.

Naravna bukovina, I., II. asortimenta, s 15% III., ca. 4 m³, debeline 40—50—60—80

mm, vse neobrobjeno; parjena bukovina, samo I., z 20% II. kvalitete, ca. 4 m³, debeline 40-50-60-80 mm, vse neobrobjeno; hrastovina, I., II. kvalitete, ca. 4 m³, debeline 40-50-60-80 mm, vse neobrobjeno vse od 2 m dolžine naprej (tudi dolgo blago). — Franko meja Postojna tranzit.

Bukovi testoni, IV. kvalitete in ozki. — Cena franko prihod Sušak pristanišče. 1 vagon lipovih plohov, suhih, I., II. odn. I., II., III. — Cena franko meja italijansko-jugoslovenska.

80 m³ rezane mecesovine 25 × 30 cm, 4 m, toleranca 2 do 3 cm oblice. — Cena franko vagon meja italijansko-jugoslovenska.

400 komadov kostanjeh drogov, 7-50 m dolgih. — Cena franko vagon nakladalna postaja odnosno meja ital.-jugoslovenska.

Nekaj 1000 komadov bukovih pragov 2-60 m, 16/16 × 26 cm, z eno tretjino zdravega rdečega srca pročelne premere z 8 cm krivine se tolerira; 2-50 m, 15/16 × 25 cm z isto toleranco in 2-30 m 14/14 × 22 cm z isto toleranco.

Hrastovi pragi: 2-60 m × 16/16 × 26 cm polnomerni; 2-60 m × 15/16 × 25 cm polnomerni s toleranco 8 cm krivine vsakih 50%. — Dobava do 1. avgusta 1931.

100 do 120 m³ prima parjenih orehovitih plohov 55 in 60 mm debelih, 1-80 dolžine od 25 cm širine naprej tolerira se dobro zaraščene male grče. — Cena naj se glasi franko avstrijska meja.

Rezan orehov les prvovrstne kvalitete. — Potrebna je nota zaloge in cene franko avstrijska meja.

Bukovo glje »samo canello«, po ceni Lit. 36— za 100 kg franko vagon meja Postojna tranzit.

Smrekovo žamanje, se rabi več vagonov, blago zdravo in suho. — Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Zitni trg.

Pri malenkostnih spremembah cen za pšenico na inozemskih tržiščih se kupčija tudi v minulem tednu še ni oživela. Slaba kupna moč ovira razvoj živahnije kupčije in skrajno nejasna situacija na vseh žitnih centrih narekuje vso previdnost pri nakupih. — Pri nas se realizirajo ponajveč zaključki, napravljeni v novembru. — To blago, ki je bilo meseca novembra prodano za dobavo meseca marca še po 20 do 30 para dražje kot so današnje cene pšenice, pripomore k ugodnemu razvoju cen pšenice, ker se zaloge preveč ne kopičijo. — Ponudbe so sicer nekoliko boljše kot v minulem tednu, vendar producent blago noče prodati drugače, kot da se mu plača ceno minulega tedna.

Kupčija s koruzo je v naših krajih nadalje mrtva, pa tudi v ostalih krajih je nastopila stagnacija.

Normalna je kupčija z moko, za katero so cene ostale popolnoma neizpremenjene. — Živahno je nadalje zanimanje za krmila.

Točaj 4. marca 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-825
Berlin 1 M	13-515	13-545
Bruselj 1 belga	—	7-9376
Budimpešta 1 pengö	—	9-9261
Curij 100 fr.	1094-4	1097-40
Dunaj 1 šiling	7-985	8-015
London 1 funt	276-12	276-92
Newyork 1 dolar	56-73	56-93
Pariz 100 fr.	222-02	224-02
Praga 100 kron	168-27	169-07
Trst 100 lir	297-	299-

Razno

Najvišja realna plača je v USA. Mednarodni delovni urad v Zenevi je sestavil primerjalno statistiko realnih plač (mezd) v raznih državah, pri čemer je Anglija = 100. Najvišje realne mezde so v USA s 197% angleških, nato pride Kanada s 168%, Avstralija s 152, Švedska s 150, Danska s 112, Holandija z 89, Češkoslovaška in Nemčija s 77, Poljska z 68, Francija z 59, Avstrija s 55, Italija z 51, Španija z 49, Estonika s 45% itd.

Zboljšanje na delovnem trgu v Avstriji je v zadnjih dneh faktično nastopilo. Obsega skoraj vse panoge industrije. Brezposelnost pada; v drugi polovici februarja je padla na Dunaju za 3255 na 115.181, dočim je padla lani v isti polovici samo za 600 oseb.

Javanska sladkorna industrija je prišla pod državno nadzorstvo. Eksportno množino bo določila vlada za vso Holandsko Indijo. Kdor bi grešil proti prepisom, bo kaznovan z zaporom do enega leta ali pa z denarno kaznijo do 10.000 holandskih goldinarjev. Novi zakon stopi v veljavo 1. aprila t. l.

V Rotterdamu se nahajajoče zaloge ruskega žita bodo prodane po izredno nizkih cenah, in sicer nekemu holandsko-nemškemu konsorciju. Gre za 135 tisoč ton po 3-47 hol. gold. za metrski stot.

O bodočem evropskem premogovnem sporazumu je govoril angleški trgovski minister Graham, in je dejal, da bi prišlo na ta način slednjic tudi do razdelitve evropskih premogovnih trgov.

Dobava-prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. marca t. l. ponudbe glede dobave litoželeznih ravnalnih plošč; do 13. marca t. l. glede dobave pisarniškega materiala. — Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. marca t. l. ponudbe glede dobave 1900 zvitkov brzinomerilnih trakov; do 12. marca t. l. glede dobave brusilnih plošč; do 13. marca t. l. pa glede dobave vijakov z maticami, pločevine ter glede dobave 1 električne sušilnice. — Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. marca t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg dekstrina; do 14. marca t. l. pa glede dobave tiskovin. — (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Direkcija državnih železnic Subotica sprejema do 11. marca t. l. ponudbe glede dobave državnih zastav. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 18. marca t. l. ponudbe glede dobave 30.000 kg olja in 5000 kg tračnikov. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 19. marca t. l. ponudbe glede dobave 1 žage, 2 hidrauličnih dvigal, 3200 m jekle-

nih vrvi, 100 kg bakrene žice, 80-90 tisoč kg portland cementa in 2000 kg dinamodlja. — Dne 19. marca t. l. se bo vršila pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu, čertalna licitacija glede dobave trakov. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). — Dne 12. marca t. l. se bo vršila pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani licitacija glede dobave mesa, mleka in kruha za čas od 1. aprila do 30. junija 1931. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni bolnici). — Dne 16. marca t. l. se bo vršila pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani javna ustmena licitacija glede dobave 4700 kub. metrov drv; dne 19. marca t. l. pa pri Komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave 17.000 kg petroleja. — (Oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah).

Prodaja lesa in drv. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 16. marca t. l. ponudbe glede prodaje lesa in drv. — (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Tržna poročila

TRŽNE CENE V MARIBORU dne 1. marca 1931.

Govedina: 1 kg govejega mesa I. Din 18-20, II. 14-16, III. 10-12, jezika svežega 20, vampov 5-11, pljuč 5-8, ledvic 16-18, možganov 20, parklojev 4 do 5, vimena 8-10, loja 2-5-10.

Teletina: 1 kg teletine I. Din 22-35, II. 12-20, jeter 20-25, pljuč 16.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa Din 14-25, sala 14-19, čevne masti 10 do 12, pljuč 8-12, jeter 8-12, ledvic 20 do 24, glave 8-10, nog 8-10, slanina sveže 12-17, papricirane 18-20, prekajene 20-25, masti 18-20, prekajenega mesa 18-32, gnjati 24-32, prekajenih nog 6-8, prekajenega jezika 28 do 30, prekajene glave 10.

Klobase: 1 kg krakovskih klobas Din 30-36, debrecinskih 28, brunšviških 17 do 20, pariških 25-28, posebnih 25 do 28, safad 25-28, hrenovk 28-30, kranjskih 32-36, 1 kom. prekajenih 4 do 5, 1 kg mesenega sira 25-28, tlačenk 18-20, salame 80-100.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. Din 10, II. 5.

Kože: 1 kom. konjske kože Din 150, 1 kg goveje kože 10, telečje 18, svinjske 6-50, gornjega usnja 65-90, podplatov 60-65 Din.

Perutnina: 1 kokoš Din 30-45, raca 30-40, gos 60-80, puran 60-90, zajec domač, majhen 10-15, večji 25-40.

Ribe: 1 kg krapov Din 22, morskih rib 20-25, polenovke 12-18.

Mleko, maslo, sir, jajca: 1 liter mleka Din 2-3, smetane 12-14, 1 kg surovega masla 32-36, čajnega masla 40-44, masla kuhanega 46-48, ementalkega sira 60-80, polementalkega 20-24, trapistnega 26-34, grojskega 30, tilsit-

skega 30-32, parmazan 80, sirčeka 7 do 8, 1 jajce 0-75-1-25.

Pijače: 1 liter vina novega Din 9 do 14, starega 16-26, piva 9, 1 steklenica piva 5-5-50, 1 sodček piva (25 dl) 150, 1 liter žganja 36-44, rum 36-56, sadjevca 4-5 1 pokalica 1-50-2.

Kruh: 1 kg belega kruha Din 4-50, črnega 4, 1 žemlja 0-50.

Sadje: 1 kg jabolk Din 4-10, posušenih sliv 10-12, 1 limona 0-50-0-75, 1 oranža 0-75-2-50, 1 kg rožičev 6-8, smokey 7-12, dateljnov 40, mandeljnov 42-56, orehov 8, luščenih orehov 30-32, rosin 14-24, maka 12-16.

Specerijsko blago: 1 kg kave I. Din 40-90, II. 40-70, pražene I. 48-96, II. 44-64, čaja 60-250, soli 2-75, popra celega 44-60, mletega 48-60, cimeta 54-60, paprike 40-60, testenin 7-11, marmelade 18-36, pekmeza 8-10, medu 14-24, sladkorja v prahu 13-14, v kristalu 11-50-12, v kockah 13-13-50, kvsaa 34-40, škroba pšeničnega 12 do 16, riževga 16-20, riža 4-19, 1 liter kisove kisline 45-50, kisa navadnega 2, vinskega 3-8, olja olivnega 16-20, bučnega 11-12, špirta denat 7-10, 1 kg mila 13-18, sode 1-80-2, ječmenove kave 8-15, cikoriije 17-24.

Žito: 1 kg pšenice Din 1-60-2, rži 1-50-2, ječmena 1-50-2, ovs 1-75 do 2-50, koruze 1-30-2, prosa 1-30-4, ajde 1-35-2, fižola 1-75-3, graha 12-14, leče 10-14.

Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 00 Din 3-20-3-50, št. 0 3-20-3-50, št. 1 3-10, št. 2 2-95-3-25, št. 4 2-70-3, št. 5 2-50-3-25, št. 6 2-30-3, št. 7 1-50 do 2-50, ržene moke I. 2-80-3-20, II. 1-55-3, prosene kaše 3-20-4-50, ječmenčka 3-12, otrobov 1-1-75, koruzne moke 1-55-2, koruznega zdroba 2-30 do 4, pšeničnega zdroba 3-40-4-50, ajdove moke št. 1 5-6-50, št. 2 3-25-6, kaše 4-75-6 Din.

Krma: 1 q sladkega ali kislega sena Din 85-100, otave 80-90, ovsene, pšenične ali ržene slame 55-65.

Kurivo: 1 kub. m trdih drv Din 120 do 145, mehkih drv 90-110, premoga drboveljskega 40-45 velenjskega 24 do 28, 1 kg oglja 1-50-2, koksa 0-75-1, 1 liter petroleja 7, bencina 7-8, 1 kg karbida 7, sveč 14-32.

Zelenjava: 1 endivija Din 0-50-3, 1 kupček motoviča 1, 1 kg radiča 12-16, 1 glava zelja 2-4, ohrovt 3-6, 1 kom. karfijola 5-16, 1 kupček špinače 1, 1 šopek peteršilja 0-25 zelene 0-50-3, zelenjave za kuho 0-25, 1 kg čebule 2-50, česna 14, 1 kom. pora 0-50, 1 kupček korenja 1, rdeče pese 0-50, repe 0-25, kolarabe 0-50, 1 kg krompirja 0-75 do 1-50, hrena 16, zelja kislega 4, repe kisle 2 Din.

MARIBORSKO SEJMSKO POROČILO.

Na svinjski sejem dne 27. februarja 1931 je bilo pripeljanih 159 svinj; cene so bile sledeče:

Mladi prašiči 7-9 tednov stari, komad Din 135-200, 3 do 4 mesece stari 250 do 350, 5-7 mesecev stari 400-500, 8 do 10 mesecev stari 550-600, 1 leto stari 750-900, 1 kg žive teže Din 8-9, 1 kg mrtve teže Dn 10-12. Prodanih je bilo 79 svinj.

Veletrgovina
A. Šarabon
Ljubljana
priporočila
Specerijsko blago

raznoverstno žganje, moko in deželne pridelke - Raznoverstno rudninsko vado

Lasna pražarna za kavo in mlin za dišave z elektr. obratom
Čeniki na razpolago!

SPEDICIJSKO PODJETJE
R. RANZINGER
LJUBLJANA
Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora Carlsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče. Carlsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

KUVERTA "Df-07"
LJUBLJANA
Karlovska 2-Vojarski pot 1

TVORNICA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

VINOCET
tovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.
Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!